

אבי האיש העשיר, אבי שהיה הראשון לייבא לבנשוון דרך הים היה גם מיליונר בגיל שבע עשרה, במושגים של אז כמובן, אחר כך הספרדים, פרנקו, הזיכיון הבלעדי לשווק קמת, סוכר ושמן, הסוכר שיהרוג אותו כל כך צעיר, מונופול, אחר כך אני עצמי אהיה קורבן למונופול, ואז הכסף הבלתי נגמר, הנכנס ללא סוף, שנת חמישים ושש עצמאות מרוקו, והזיכיון שנגמר, מותו בגיל שישים ושתיים, מלחמת האזרחים בספרד, שלושים ושש עד שלושים ותשע, ואז זה היה ספרד כאן, ללמוד ללכת על בהונות, ללכת באמצע הרחוב כדי שלא יקפוץ עליך מישהו מרחוב צדדי, לא להביע שום דעה בעד או נגד, אחרי השנה הזאת בגיל שבע עשרה בה הקשבתי כל יום כמי ששומע את האורקל לרדיו רוסיה, קומוניסט משוכנע, בן לאבא מונופוליסט ומיליונר, אחר כך צמחוני לפני שהמלה הזאת הומצאה, ואמי שפחדה כל כך שאמות, כי אז אבי כמנהג העשירים, נהג לאכול בשר פעמיים ביום, בארוחת הצהריים אכל כמנה ראשונה ביצה, אחר כך דג, ואחר כך בשר, חלבונים בלי סוף, היתה תקופה שהתזונאים האמינו רק בחלבונים,

ההצעה לנסוע למדריד, להיות יועץ של מפעל גדול לעץ, והסירוב כמובן, כי הרי הייתי בן יחיד, תמיד בן יחיד לאם שעשתה עשר הפלות אחרי לידתי, היום יודעים בקלות לרפא את זה, אם... אם היו יודעים אז, מדובר בזריקה קטנה שגורמת לאם לא לפתח נוגדנים נגד העובר, אולי היו לי כמה אחים היום, ואחיות, זה היה קשה להיות בן יחיד אז, לא כל כך מקובל, ואמי מתה מסרטן, כנראה מכאב, סבלה הרבה, בבית הזה, בבניין הזה, אפשר להרגיש את זה, לקירות יש זכרונות כל כך ארוכים, כששוכרים בניין, קיר, בית של מישהו אחר, שוכרים את הזכרונות שלו, את הזכרונות של כל אלה שחיו בתוך הבית, אם אבן היתה יכולה לכתוב ספר, כמה דפים היו בו? כבר אינני צעיר והכול מתבלבל לי, אבל אנסה לעשות קצת סדר בכל העניין הזה שנקרא חיי, למען מי שיקרא, כי לי נראה שאין שום סדר, בודאי לא סדר כרונולוגי, נולדתי ב-1917, התחתנתי ב-1956, השנה שבה קיבלה מרוקו עצמאות, אבי ואמי נפטרו בשנת 1965, נולדו לי חמישה ילדים, אחד מהם נפטר ממחלה קשה בגיל שמונה, זה היה ב-1973, שנה אחרי שעליתי לישראל, הייתי בישראל עד לפני חמש שנים, הייתי בונצואלה בשנים 1977 עד 1980, חייתי באוראן שנתיים ב-1937, ונכון, הזהרתי אתכם, זה נראה מגוחך כל התאריכים האלה, יותר חשוב לומר שבן אחד שלי דוד יושב בלונדון, בתי מרסדס חיה בניו יורק, משה חי בפריז וכותב שם ספרים דווקא בעברית, לאון שלעולם יישאר בגיל מותו נפטר בגיל שמונה והוא קבור בגבעת שאול, והקטן מכולם שמואל הוא בחור ישיבה,

כל הילדים החיים, ארבעתם, הם אבות ואמהות לשלושה ילדים, זאת אומרת שיש לי שנים עשר נכדים, כמו ליצחק אבינו עליו השלום, למה כל אחד שלושה אני לא יודע, אבל כך זה קרה, בתי הגדולה מרסדס היא הקרובה לי ביותר, קשה לי לומר שאני אוהב אותה יותר מכולם, איך אפשר לומר דבר כזה, אך היא הגדולה, בת ארבעים היום, והבת היחידה והמפונקת, ומשום מה תמיד מצאתי איתה יותר שפה משותפת ויותר קירבה מאשר עם האחרים, שנים עשר נכדים, בכלל המספר 12 ישוב ויעלה כמין מחזוריות בלתי מתפשרת בחיי ובחיי ילדי, לידות בגיל עשרים וארבע, שלושים ושש וארבעים ושמונה, התאהבתי באשתי בגיל שלושים ושש, והיא גם היתה הראשונה שלה הצעתי נישואים, אך התחתנו בגיל שלושים ותשע, הפסקתי את לימודי המשפטים שלי בגיל עשרים וארבע, בגלל המלחמה, או אולי כל זה אינו אלא המצאה של מוחי המתמטי, תמיד חי בחישובים, תמיד מנסה למצוא חוקיות מחזורית מספרית לקורה לי,

זע תמידי, מתכנת מחשבים בעל שם עולמי, ומשורר זחנן שיפרסמו אותו בישראל אך לא הצלחתי, אמרתי לו זכנזים, ועוד שהוא מתגאה בזה, והאשכנזים לא כל כך קוטי האהובה, קוטי היקרה והמפונקת, מה לקחת את

מתוך "אל איתחד מרוק" -
משה בן הראש ועמ' 138

כולם לישראל, וכולם ברחו לך מישראל, חוץ משמואל שרק מדבר על מזוזות ועל חרדים, כל היום רק להתחזק, ולהתעמק, ולהשתדל בתורה, אני לא הכרתי יהודים כאלה כאן, אפילו הרב בן ווליד היה פחות מחמיר ממנו, ותאמינו לי, בנשוון היתה עיר של פוסקי הלכה מחמירים ביותר, כאן לא בדיוק למדו זוהר בבוקר ובערב, ובכל זאת השמואל הקטן, הבן יקיר לי שמואל, אני פשוט לא מבין על מה הוא מדבר, אני דיברתי איתו כל הזמן על תרבות העולם, גם על המורה נבוכים של הרמבם, דיברתי איתו מאז שהיה קטן על שופנהאואר ועל ועל ג'ורג' ברנרד שאו, ועל לופה דה ווגה, אבל הוא הגיע לישראל בגיל חמש והם שטפו לו את המוח שספרדי זה משהו פרימיטיבי עם קרניים, הוא לא האמין לי, הוא גם לא קרא אף פעם את שאו או את פיטיגריילי או את שופנהאואר רק בגלל שדיברתי עליהם יותר מדי, היום הוא גם לא